

Doelgroep:
Groep 6 t/m 8

Het regent ganzen

Lesbrief

Algemene informatie

- *Titel:* Het regent ganzen
- *Auteur:* Annemarie Jongbloed
- *Illustrator:* Marieke Nelissen
- *Leeftijd:* 10-12 jaar
- *Groep:* 6 t/m 8
- *Thema's:* pesten, jezelf zijn, dierenrechten, klimaatactivisme
- *ISBN:* 9789021687049
- *Uitgeverij:* Ploegsma
- *Tekst lesbrief:* Marije van der Schaaf

Over het boek

Lian heeft echt geen zin in het schoolkamp, 24 uur per dag met die rotmeiden op een camping... Mama en de meester nemen het probleem niet serieus. Zij vinden dat Lian gewoon wat beter haar best moet doen om vrienden te maken. Was papa er maar, die begrijpt haar tenminste. Maar die zit voor een paar weken in de gevangenis vanwege een klimaatactie.

Natuurlijk gaat het op kamp precies zoals Lian al vreesde. Maar wat ze niet had verwacht, is dat ze veel dapperder is dan ze dacht. En dat levert haar échte vrienden op!

Een bijzonder verhaal over pesters, meelopers en het vinden van je eigen kracht.

Introductie

- Bekijk samen de illustratie op de voorkant van het boek. Wat is er op te zien? Wijs ook op de wat mysterieuze titel: *Het regent ganzen*. Wat zou daarmee worden bedoeld? Waar denken de kinderen dat het boek over gaat?
- Lees de tekst op de achterkant voor. Maakt dat de omslagillustratie en titel duidelijker?
- Vertel dat het boek niet alleen over pesten gaat, maar ook over de natuur en het klimaat. Dat zie je aan de voorkant van het boek. Eigenlijk wilde de schrijver – Annemarie Jongbloed – een boek schrijven over actievoeren voor dieren en het klimaat. Maar nadat een paar mensen haar vertelden hoeveel last ze er nu nog van hebben dat ze vroeger als kind gepest werden, besloot ze ook daarover te schrijven. Ze wil graag laten zien hoe het voor een kind voelt om gepest te worden. En ze hoopt dat ouders en leerkrachten in actie komen als een kind vertelt dat het wordt gepest.

Thema pesten

Pesten is een belangrijk thema in het verhaal, onder andere in de vorm van meidenvenijn waarbij één meisje de *queen bee* is en zich gedraagt zich als de koningin/de baas. Veel meisjes willen bij haar en haar 'hofdames' horen. Soms mag dat wel en dan weer niet (aantrekken en afstoten). Meidenvenijn gebeurt vaak subtiel, waardoor het lang niet altijd wordt opgemerkt. Bijvoorbeeld door het uitwisselen van bepaalde blikken, of door iemand te negeren en buiten te sluiten. Lian wordt gepest door Barbeel, een van de populaire meisjes uit haar klas. Niemand van hun klasgenoten doet hier iets tegen, en Lians moeder en de meester nemen het niet serieus. Hierdoor voelt Lian zich vaak eenzaam en onzichtbaar. Maar ze weigert mee te doen aan het aantrek-en afstoetspel van Barbeel.

Kringgesprek

Voer een kringgesprek over pesten aan de hand van fragmenten uit het verhaal. Kijk ter introductie eventueel eerst het volgende filmpje van Schooltv (duur: 1.01 minuut).

Lian heeft al een paar keer aan meester Mark verteld dat Barbeel en een paar andere meisjes uit de klas haar pesten. Maar hij neemt het probleem niet zo serieus, en hij ziet vaak niet wat er gebeurt. Lees ter illustratie **bladzijde 27 tot en met 29** (tot aan de witregel) voor, over de gymles.

- Waarom wordt de meester boos op Lian? En waarom vertelt Lian niet waarom ze zo vaak te laat is voor de gymles? Is het rondjes lopen een terechte straf? Wat zouden de kinderen Lian adviseren om te doen? Hoe zouden ze reageren als ze een klasgenoot van Lian waren?
- Waarom is Karin de ene keer wel aardig tegen Lian en de andere keer gemeen? Hoe zou je haar noemen? (een meeloper) En wat vinden de kinderen erger voor Lian: het gedrag van Karin of dat van Barbeel?
- Andere kinderen durven niet voor Lian op te komen of met haar om te gaan, omdat ze bang zijn ook te worden gepest. Kunnen de kinderen zich dat voorstellen, of vinden ze het laf? Wat zou je kunnen doen als je merkt dat iemand gepest wordt?

Lees nu **bladzijde 40 en 41** voor. Hierin praat Lian met Simon over het pestgedrag van Barbeel.

Lian vraagt zich af waarom Barbeel anderen pest, maar ze weet hier niet zo goed het antwoord op. Er zijn verschillende redenen waarom kinderen pesten:

1. **Onzekerheid en eigen problemen:** kinderen kunnen zich onzeker voelen over zichzelf, en gaan pesten om stoerder te lijken. Of ze zijn bang dat ze zelf gepest worden. Ook kan het zijn dat ze thuis problemen hebben en dit afreageren. Of ze kunnen gaan pesten uit jaloezie of boosheid.
2. **Aandacht en populariteit:** sommige kinderen pesten om populair te zijn of erbij te horen, of aandacht te krijgen van de groep.
3. **Macht en status:** pesters kunnen zich machtig voelen wanneer ze anderen pesten. Of ze willen graag stoer en belangrijk zijn.

- Kunnen de kinderen redenen verzinnen waarom Barbeel pest, nu ze een paar fragmenten uit het boek hebben gelezen? (Bijvoorbeeld: Barbeel wil graag populair, stoer en belangrijk gevonden worden, ze voelt zich machtig als ze anderen pest.)
- Waarom doen de vriendinnen van Barbeel eraan mee?
- Vinden de kinderen de vergelijking van de school met vissen kloppen?
- Maakt het volgens de kinderen uit waarom iemand pest? Bestaan er goede redenen om te pesten?

Lees tot slot **bladzijde 81** (vanaf “Dus nogmaals,” zegt meester Mark’) **tot en met 84** voor. Tijdens het schoolkamp raakt Lian bevriend met Simon. Samen maken ze een kraaienvol kapot. Als de eigenaar vervolgens boos komt vragen wie dat gedaan heeft, geven Simon en Lian daar Barbeel de schuld van.

- Wat vinden de kinderen ervan dat Simon en Lian Barbeel de schuld geven? Vinden ze dat terecht of gemeen? En is het slim of juist niet? Wat zouden zij doen als ze Simon en Lian waren?
- Hoe denken de kinderen dat het verdergaat? Gaat Lian alsnog de waarheid vertellen? En als ze besluit om niet de waarheid te vertellen, wat zou er dan kunnen gebeuren?

Discussie in kleine groepjes

Laat de kinderen in kleine groepjes verder praten over pesten aan de hand van de volgende uitspraken uit het boek. Zijn ze het met deze uitspraken eens of juist niet en waarom? Let op: doe deze opdracht alleen als je ervan overtuigd bent dat de sfeer in de klas dit toelaat. Vraag de kinderen eventueel hoe je er als leerkracht voor kunt zorgen dat iedereen zich veilig genoeg voelt in de klas. Juist omdat pesten niet altijd zichtbaar is voor jou als leerkracht, is het van belang om dit bij de kinderen te checken.

- Plagen hoort erbij, daar moet je mee leren omgaan.
- Als je meer je best doet om vriendschap met anderen te sluiten en niet steeds dingen alleen doet, word je minder snel gepest.
- Iemand buitensluiten of negeren is een vorm van pesten.
- Als iemand pest, mag je best iets gemeens terug doen. Dan weet de pestkop ook eens hoe het voelt.
- Een meester of juf moet het altijd serieus nemen als een kind zegt dat het wordt gepest.
- Een meeloper of iemand die toekijkt is net zo gemeen als een pestkop.

Thema actievoeren

De vader van Lian is klimaatactivist. Dat betekent dat hij door actie te voeren andere mensen duidelijk wil maken dat het slecht gaat met het klimaat en dat we daar iets tegen moeten doen. Lian houdt veel van dieren. Ook zij komt in actie wanneer ze ontdekt dat er jagers zijn die ganzen uit de lucht schieten.

Kringgesprek

Lees **bladzijde 94** (vanaf 'We moeten nu gaan') **tot en met 97** voor, waarin Lian in actie komt tegen de jagers die ganzen uit de lucht schieten.

- Wie van de kinderen heeft weleens meegedaan aan een klimaatprotest of een ander protest? Laat ze erover vertellen.
- Waar zouden de kinderen graag tegen protesteren?
- In het fragment heb je gehoord dat Lians vader in de gevangenis is beland door zijn ludieke actie. Kennen de kinderen meer voorbeelden van dit soort ludieke acties? Wat vinden ze ervan dat actievoerders soms strafbare dingen doen om aandacht te vragen voor een probleem? Zou dit beter anders kunnen? Of is het soms gewoon nodig om iets te doen dat verboden is om aandacht te vragen voor het klimaat?
- Wat vinden ze van de actie die Lian en haar vrienden opzetten? Is die strafbaar, denken ze?

Slogans maken

Lian maakt met een paar klasgenoten protestborden met slogans, zoals: 'Liever één vogel in de lucht dan tien op de grond' en 'Laat het gras groeien en de natuur bloeien'. Laat de kinderen in kleine groepjes nadenken over een goed doel waar zij slogans voor willen verzinnen. Bijvoorbeeld tegen oorlog, klimaatverandering, pestgedrag, voor meer rechten voor dieren of langere schoolvakanties. Vertel dat een goede slogan meestal kort en krachtig is, en dat er vaak gespeeld wordt met rijm of taal. Ook kan een slogan een variant zijn op een spreekwoord of gezegde.

Laat de kinderen de slogans op grote vellen papier schrijven. Ze mogen er ook bij tekenen. Hang de slogans op in de klas of laat elk groepje hun poster presenteren aan de rest van de groep.

Ludieke actie bedenken

Een ludieke actie is een actie waarbij je op vrolijke en speelse manier een boodschap overbrengt of aandacht vraagt voor iets. Dit doe je op een opvallende en positieve manier. Laat de kinderen bij het onderwerp van hun slogan een ludieke actie bedenken die ze in de klas kunnen laten zien. Dit kan een toneelstukje zijn, een lied of nog iets anders. Spreek van tevoren duidelijke regels af over wat wel en niet mag, of laat de kinderen hun idee eerst pitchen bij de leerkracht.

Thema eigen kracht

Lian heeft een groene wollen sok van haar vader meegenomen naar het schoolkamp, zodat hij toch een beetje bij haar is. Haar moeder heeft als verrassing de tweede sok in haar tas gestopt. Lian voelt zich extra dapper als ze haar vaders sokken draagt.

Kringgesprek

Lees het hoofdstuk 'Papa's sokken voor, **bladzijde 57 tot en met 60**.

- Hoe kan het dat Lian dankzij papa's sokken ineens meer durft? Zou haar dit zonder de sokken ook zijn gelukt?
- Wie heeft net als Lian een voorwerp dat hem of haar extra kracht of moed geeft?
- Als Lians moed in haar schoenen zakt, voelt ze haar warme sokken weer en gaat ze op Barbeel af. Hier speelt de schrijver met taal, want waarschijnlijk voelt Lian niet echt haar kracht in haar schoenen glijden. Dit is een spreekwoord, en daarin wordt vaak figuurlijk taalgebruik gebruikt. Kent iemand een spreekwoord of gezegde met 'schoenen' voor iets doen wat je eigenlijk niet durft? (De stoute schoenen aantrekken).

Spreekwoorden met 'schoenen'

Bedenk samen zo veel mogelijk spreekwoorden met 'schoenen'. (Bijvoorbeeld: *Iemand iets in de schoenen schuiven, Naast je schoenen lopen, Stevig in je schoenen staan, Weten waar de schoen wringt, Wie de schoen past, trekke hem aan.*) Al deze spreekwoorden zijn op een bepaalde manier van toepassing op de personages in het verhaal. Leg de betekenis van de spreekwoorden uit als die nog niet bekend zijn bij de kinderen. Laat de kinderen bedenken hoe deze spreekwoorden bij het verhaal passen.

Schrijfopdracht dierenvergelijkingen

Lian voelt zich in de klas vaak onzichtbaar – als een vliegje op de muur. Volgens haar vader lijkt ze op een gans, omdat ze altijd op haar hoede is. Dat klopt wel, vindt Lian, omdat ze altijd kijkt waar Barbeel en haar vriendinnen zijn en of ze iets van plan zijn. Maar ze voelt zich het liefst een vlinder: lekker vrolijk en vrij in het rond fladderend.

Laat de kinderen bedenken op welk dier zij zichzelf vinden lijken, of welk dier ze zouden willen zijn. Laat ze de eigenschappen of kenmerken van het dier beschrijven die ze bij zichzelf vinden passen of die ze graag zouden willen hebben. Kan iemand bijvoorbeeld goed luisteren, is iemand vaak druk en beweeglijk of houdt iemand veel van zingen? Laat de kinderen een tekst van twintig regels schrijven.

Slotopdracht: zelf een spel ontwerpen

De kinderen uit Lians klas doen mee aan *The winning game*. Dit is een wedstrijd waarbij ze hun eigen gezelschapsspel bedenken. In het laatste hoofdstuk maakt Lian met Simon en zijn vrienden een spel over pestkoppen, roddelaars, meelopers en toeschouwers (p. 133). Laat de kinderen in groepjes een eigen spel ontwerpen dat te maken heeft met een van de thema's of onderwerpen uit het boek. Dit mag een variant zijn op een bestaand spel, zoals kwartet of memory (met personages, dieren en plekken uit het boek), monopoly of ganzenbord, maar ook een zelfbedacht spel (waarbij je bijvoorbeeld uit handen van de jager of de pesters moet zien te blijven).

Meer van Annemarie Jongbloed

Naast *Het regent ganzen* schreef Annemarie Jongbloed nog veel meer boeken voor verschillende leeftijden en leesniveaus. Voor kinderen vanaf 9 jaar verschenen bij Uitgeverij Ploegsma haar detectives *Sleutels*, *De meestervervalser* en *Superhacker*. Haar verhalen raken regelmatig aan maatschappelijke thema's en bieden ruimte voor diversiteit, terwijl ze altijd toegankelijk en aantrekkelijk blijven voor jonge lezers.

Sleutels
ISBN 9789021680217
9 - 12 jaar | €15,99

De meestervervalser
ISBN 9789021683737
9 - 12 jaar | €15,99

De superhacker
ISBN 9789021685359
9 - 12 jaar | €15,99